

Државен завод
за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Статистичко истражување за рибарство и аквакултура (одгледување на риба)

ЗШР_РИБ.11_A_MK_2024_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за земјоделство, шумарство, лов и риболов и регистар на земјоделски стопанства	
1.3	Лице за контакт
Урим Абаз	
1.4	Звање на лицето за контакт
Помлад соработник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
urim.abazi@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
003892 3295-649	
1.8	Факс
003892 3111336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
24/06/2025	
2.2	Последна објава на метаподатоците
24/06/2025	

Државен завод за статистика

2.3	Последно ажурирање на метаподатоците
24/06/2025	
3	Статистичка презентација
3.1	Опис на податоците
Производство од аквакултура (без мрестилишта и расадници), вработени во рибарство и аквакултура, структура на риболовното стопанство, риболовни средства за вршење стопански риболов (езера), потрошувачка на храна и лекови, производство на други аквакултурни производи, производство на подмладок, улов на риба во реки, езера (Рекреативен и стопански) како и број на рекреативни риболовци.	
3.2	Систем на класификации
<u>Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2.1 ,</u> <u>Номенклатура на земјоделски производи, производи во шумарството, ловот и риболовот и услуги поврзани со нив, НЗШРУ .</u>	
3.3	Опфат на сектор/и
Сектор А-Земјоделство, шумарство и рибарство, оддел 03-Рибарство и аквакултура. Исто така, и класа 93.12-Дејности на спортски клубови (риболовни друштва) кои се занимаваат со рибарство како хоби или спортски риболов.	
3.4	Статистички концепти и дефиниции
Под вкупен улов на риба се подразбираат уловените количини риби за консумна употреба од правни и физички лица, професионално или рекреативно, на езера, реки и канали, и производство на консумна риба во рибници. Рибник – релативно плитка и обично мала површина со непроточна вода или со вода што има низок степен на обнова, во повеќето случаи изградени вештачки, но може да се применуваат за природни локви, бари, планински езера или мали езерца. Мрестилишта и одгледувачници – претставуваат места за вештачко одгледување, мрестење и товење на водните животни во раните фази од животот. За потребите на статистиката, мрестилиштата се ограничени само на производство на оплодените јајца - икрата. Првата фаза на невозрасните примероци на водните животни - подмладокот треба да се одвива во одгледувачницата. Оградени простори - означуваат преградени водени површини со мрежа или со други бариери, кои што овозможуваат постојан протек на водата, и специфични се по фактот што оградениот простор завзема воден столб помеѓу супстратот и површината, оградениот простор во суштина опфаќа големо количество на вода.	

Под **базени и канали** се подразбираат вештачки изградени единици над или под нивото на земјиштето што може да издржат големо количество на проток на вода, со силно контролирање на околината, но без циркулација на водата.

Кафези - откриени или покриени мрежести структури или од некој друг порозен материјал, кој што дозволува природна размена на вода. Овие структури можат да пловат, да бидат обесени или фиксирани за супстратот, но сепак да допуштат размена на водата.

Системи за рециклирање – се системи во кои водата повторно се користи по некој вид третман (на пр. филтрација).

Префрлени во контролирана средина – означува намерно ослободување за понатамошно одгледување во аквакултура.

Испуштени во природна средина – претставува намерно пуштање во реки, езера, канали и други води со цел нивно порибување за цели што не се поврзани со аквакултурата. Овие пуштени водени организми може да бидат уловени во рибарските операции.

Морталитет на риба – загуба на риба (подмладок или консумна) независно од причината на загинувањето.

3.5	Статистичка единица
Деловни субјекти	
3.6	Статистичка популација
Деловни субјекти дефинирани како рибници, одгледувалишта на икра и подмладок, спортски риболовни здруженија, според НКД се во сектор А, оддел 03, како и класа 93.12.	
3.7	Референтна област
Република Северна Македонија	
3.8	Временска покриеност
Од 1994 година наваму.	
3.9	Базен период
Не е релевантно	
4	Единица на мерење
Килограми, тони	
5	Референтен период

Година	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА: <u>Закон за државната статистика</u> („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/1997, 21/2007, 51/2011, 104/2013, 42/2014, 192/2015, 27/16, 83/18, 220/18, 31/20) (https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx) Програма за статистички истражувања, 2018-2022 („Службен весник на РМ“ бр.22/18.) <u>Програма за статистички истражувања</u> 2023-2027 („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.29/23) ЕВРОПСКА РЕГУЛАТИВА <u>Регулатива (ЕЗ) бр. 762/2008</u> на Европскиот парламент и на Советот од 9 јули 2008 година за поднесување од страна на земјите-членки на статистика за аквакултура и за укинување на регулативата (ЕЗ) бр. 788/96 на Советот.	
6.2	Споделување на податоци
Не е релевантно	
7	Доверливост
7.1	Доверливост - политика
1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со <u>Законот за државна статистика</u> 2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во <u>Политиката за статистичка доверливост</u>	
7.2	Доверливост - третирање на податоците
Во согласност со член 38 од <u>Законот за државна статистика</u> и <u>Политиката за доверливост</u> , индивидуалните податоци не се објавуваат.	
8	Политика за објавување
8.1	Календар на објавување
Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.	
8.2	Пристап до Календарот на објавување
<u>Календар на објавување</u>	
8.3	Кориснички пристап
Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно	

објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „**Соопштенија**“ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

9 Фреквенција на дисеминација

Годишна.

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Соопштенијата се објавуваат (и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето: „**Соопштенија**“

10.2 Публикации

Статистички годишник

Статистика на животната средина

10.3 Онлајн база на податоци

МАКСтат база на податоци:

Вкупен улов на риби, по видови и по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/200_Zem_mk_VkupUlovRiba_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Број на вработени во рибарство и аквакултура, по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/205_Zem_mk_VrabRib_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Број на рекреативни риболовци, по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/210_Zem_mk_BrVrabRek_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Големина на риболовното стопанство, по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/250_Zem_mk_GoleminaRibStopanstvo_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Производство на подмладок, по видови риба и по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/275_Zem_mk_ProizPodmladokRib_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Морталитет на одгледуваната риба, по години

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/300_Zem_mk_MortalitetRib_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Потрошувачка на храна и лекови во рибарството, по години	
https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_LovRibolov/325_Zem_mk_PotroshuvackaHranLekRib_ml.px/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef	
10.4	Пристап до микроподатоци
Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со <u>Законот за државна статистика</u> (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „ <u>Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели</u> “.	
10.5	Друго
По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби. Податоците се доставуваат и до ЕУРОСТАТ преку системот еДамис.	
10.6	Документација за методологијата
Методологија за статистика на рибарството	
10.7	Документација за квалитетот
<u>Извештај за квалитет</u> од ДЗС	
Извештај за квалитет од ДЗС се доставува и во Евростат	
11	Управување со квалитет
11.1	Обезбедување на квалитетот
Квалитетот на процесите и производите во Државниот завод за статистика се обезбедува со придржување кон <u>Европскиот Кодекс за работа на европската статистика</u> и <u>Рамката за обезбедување квалитет во рамките на Европскиот статистички систем</u> (<u>Рамка за обезбедување квалитет на ЕСС</u> - Критериумите за квалитет се утврдени и во <u>Законот за државна статистика</u> во член 4б и член 4в	
11.2	Оценка на квалитетот
Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнос процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM) . Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.	
12	Релевантност
12.1	Потреби на корисниците
Податоците за рибарството се користат од страна на риболовните здруженија и други корисници.	
12.2	Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.	
12.3	Комплетност
Комплетност на податоците на национално ниво = 100%. Комплетност на податоците за Евростат = 100%	
13	Точност и веродостојност
13.1	Севкупна точност
Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.	
13.2	Примерочни грешки
13.3	Непримерочни грешки
Грешки во опфатот: Се обезбедува 100% опфат. Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска. Грешки во обработката: Во апликацијата за обработка се имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. Грешки во неодговорот: Со оглед на обезбедениот целосен опфат, грешки во неодговорот нема.	
14	Навременост и точност
14.1	Навременост
T+180 денови.	
14.2	Точност
Податоците се објавуваат на денот, што е утврден (најавен) во Календарот за навременост.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Податоците се произведуваат на национално ниво. Споредливоста е обезбедена на меѓународно ниво.	
15.2	Временска споредливост
Временска серија на годишни податоци од 1994 година. Број на референтни периоди во временската серија - 25.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Меѓудоменска кохерентност на податоците не е обезбедена.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.	
16	Трошок и оптовареност

Не се пресметува.	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Ревизијата на податоците се прави во согласност со <u>Политиката за ревизија на ДЗС</u>	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Не се прави ревизија на податоците.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
Податоците за уловот на риба се прибираат од деловните субјекти - рибници и риболовните здруженија.	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Годишна.	
18.3	Прибирање на податоците
Податоците за уловот на риба се прибираат со статистичкиот прашалник „Годишен извештај за рибарство и аквакултура“ (РИБ.11). Претпријатијата сами ги пополнуваат податоците и ги доставуваат прашалниците преку регионалните одделенија за статистика до ДЗС.	
18.4	Проверка на податоците
Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. Проверка на податоците се врши пред и по внесувањето. За отстапувањата се контактираат извештајните единици. Проверка се врши и на готовите податоци пред нивното објавување.	
18.5	Компилирање податоци
Едитирање: Пристигнатите податоци од деловните субјекти, по проверката и евентуалната корекција во консултација со извештајните единици, се внесуваат на електронски медиум, преку апликација со вградени on-line контроли.	
18.6	Прилагодување
Не е применливо.	
19	Коментар
A.1	Анекси